

3. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів [Електронний ресурс]: ДСТУ 4163-2003. – Режим доступу: http://www.gereho.dp.ua/index/info_dstu_4163-2003.html – (дата звернення: 28.03.2017). – Назва з екрана.
4. Організація роботи з документами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-5051.html> (дата звернення: 28.03.2017). – Назва з екрана.

УДК 025.5:021.4

ІНФОРМАЦІЙНО-ДОКУМЕНТАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИСТАВКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК

***О. М. Савченко**, магістр спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність»*

***Т. В. Оніпко**, д. і. н., професор – науковий керівник*

Ключові слова: інформаційне обслуговування, виставкова діяльність, книжкова виставка, електронні технології, електронна виставка, віртуальна виставка.

Постановка проблеми. Під впливом соціокультурних і технологічних перетворень, що відбуваються у сучасному світі, змінюються і стали стереотипи відношень між бібліотекою та суспільством [1]. Водночас з активною трансформацією діяльності бібліотек зростає роль інноваційного обслуговування користувачів, в тому числі інформаційно-документаційного забезпечення виставкової діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вирішенням проблеми інформаційно-документаційного забезпечення в бібліотечній діяльності України займається широке коло документознавців – Сілкова Г. («Інформаційно-аналітичні дослідження як напрям інформаційної діяльності»), Вишневська І. («Електронні інформаційно-аналітичні продукти бібліотек як засіб удосконалення обслуговування користувачів»); Грогуль О. («Основні напрями інформаційно-аналітичної діяльності бібліотеки»); Кобелев О. («Інформаційно-аналітична діяльність бібліотек як соціокомунікаційний феномен»); Карпенко О. І. («Інфор-

маційно-аналітична діяльність галузевих бібліотек України)), Костенко Л. («Електронне середовище наукової бібліотеки»); Постельжук О. («Новітні види інформаційно-аналітичної продукції обласних універсальних бібліотек України») та ін.

Проблеми організації книжкових виставок у сучасних умовах і використання інформаційних технологій виставкової діяльності бібліотек є предметом обговорення на сторінках професійних видань. Ці питання висвітлюють у своїх роботах Н. Збаровська та О. Ястребова [3, 4], які розглядають теоретичні та практичні аспекти сучасної виставкової діяльності бібліотек, питання методики формування книжкових виставок та їх дизайну, а також методи управління виставковою діяльністю. Велику увагу цьому напрямку бібліотечної діяльності приділили О. Зиков, С. Матліна [5, 6].

Формулювання мети. Мета дослідження полягає у розкритті значення інформаційно-документаційного забезпечення виставкової діяльності бібліотек.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виставкова діяльність – одне з основних напрямів інформаційного обслуговування читачів [9]. Виставки залишаються базовими засобами доведення інформації до читачів. Проте з розвитком Інтернету спостерігається послаблення читацького інтересу до традиційних друкованих видань. Це стосується і книжкових виставок. Безумовно, час диктує необхідність запроваджувати інноваційні форми та методи роботи, з урахуванням, як інформаційних потреб читачів, так і нових сучасних технологій.

Організація книжкових виставок у Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського (далі – НБУВ) з перших років її існування була одним з основних засобів пропаганди літератури [2]. Протягом останніх десятиліть цей напрям культурно-інформаційної діяльності посів значне місце при проведенні комплексних масових заходів: міжнародних наукових конференцій, тематичних та ювілейних круглих столів, семінарів, презентацій тощо.

Що стосується традиційних книжкових виставок у системі бібліотечного обслуговування – це засіб задоволення потреб

користувачів і впливу на них. Головна мета виставкової роботи, як правило, розкриття фондів бібліотеки, а завдання, які бібліотека вирішує за допомогою таких виставок – залучення уваги до читання, полегшення пошуку необхідних видань [8].

Виставки з актуальної тематики та важливих проблем сучасності, персональні виставки та виставки до знаменних і пам'ятних дат готуються за тематичним планом різними підрозділами установ.

З огляду на те, що бібліотека – науково-дослідна установа Національної академії наук України, а її читачі – це вчені, аспіранти, студенти – значна частина виставок представляє наукову тематику.

Шляхом організації книжкових виставок розкривають свої фонди спеціалізовані підрозділи. Так, відділ газетних фондів відзначає важливі, актуальні для нашої держави події, пропонуючи читачам тематичні добірки публікацій; співробітники відділу образотворчих мистецтв присвячують свої виставки ювілеям видатних майстрів, розкривають свої фонди, експонуючи витвори мистецтва, проводять зустрічі з митцями та презентують їх роботи. Тематика книжкових виставок відділу зарубіжної україніки присвячена діяльності наших співвітчизників за кордоном. Активну пропаганду своїх багатих фондів проводять фахівці відділу формування музичного фонду. Виставки музичних і нотних видань супроводжують тематичні концертні програми, які систематично відбуваються у читальному залі підрозділу. Свої багаті фонди через виставкові експозиції розкривають співробітники Інституту рукопису та відділу стародруків і рідкісних видань. Слід відмітити, що такі виставки, які не тільки розкривають унікальні фонди спеціалізованих підрозділів бібліотеки, а й допомагають користувачам у пошуку документів, про які вони навіть не здогадувались.

Ефективною формою пропаганди бібліотечних фондів є виїзні книжкові виставки, які за замовленнями численних організацій та установ готують спеціалісти НБУВ [7].

Ефективність виставкової роботи в якісному інформаційному забезпеченні користувачів значною мірою залежить від реклами,

традиційної в бібліотеці у форматі афіш та оголошень з використанням новітніх технологічних засобів, а саме – в електронному вигляді на плазмі, а також на сайті НБУВ, де є розділ про виставки, які експонуються в приміщеннях бібліотеки [7].

Проте бібліотеки втрачають монополію на володіння інформацією в систематизованому вигляді. У споживачів інформації з'являється можливість вибору між зверненням до бібліотеки або до віртуальних ресурсів. Бібліотека змушена пристосовуватися до нових реалій та змінювати форми своїх послуг. Поєднання традиційного та нового передбачає активне впровадження нових технологій у виставкову роботу. Насамперед – це електронні технології. Електронна (віртуальна) виставка – це синтез традиційного, книжкового та новітнього електронного способів надання інформації читачеві бібліотеки. Така виставка мобільна, компактна, змістовна та є актуальним провідником у великому потоці інформації [10].

Висновки. Виставкова діяльність бібліотек є важливою складовою інформаційно-документаційного забезпечення. Бібліотеки мають стати ефективними посередниками між зростаючими обсягами продукуюваної у світі інформації та користувачами. Завдяки використанню інтернет-технологій в інформаційно-документаційному забезпеченні виставкової діяльності, комунікаційні процеси суттєво трансформуються відповідно до форм і засобів передачі інформації, впливаючи на оперативність обміну інформацією та оптимальним їх використання в діяльності бібліотек.

Список використаних джерел

1. Дворкина М. Я. Информационное обслуживание: социокультурный подход / М. Я. Дворкина // МГУКИ. – Москва : Профиздат, 2010. – 111 с.
2. Захарова Н. Б. Роль виставкової роботи у виконанні Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського інформаційнокультурологічної функції в 1918–1964 рр. / Н. Б. Захарова // Наук. пр. Нац. б-ки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2009. – Вип. 23. – С. 58–81.

3. Збаровская Н. В. Виртуальные помощники / Н. В. Збаровская // Библиотека. – 2008. – № 10. – С. 45–47.
4. Збаровская Н. В. Выставочная деятельность публичных библиотек / Н. В. Збаровская. – Санкт-Петербург : Профессия, 2009. – 224 с.
5. Зыков О. Выставочная работа публичных библиотек: опыт практического пособия / О. Зыков. – Л., 2006. – 55 с.
6. Матлина С. Г. Эффективность выставочной работы (баланс между количеством и качеством выставок, критерии эффективности оценки выставок, показатели эффективности, дифференцированные способы изучения эффективности отдельных элементов выставки) / С. Г. Матлина // Библиотека в школе. – 2011. – № 22. – С. 33–38.
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] : веб-сайт. – Електрон. дані та прогр. – Київ : НБУВ, 1997–2014. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/> – Назва з екрана.
8. Новейшие тенденции в выставочной деятельности библиотек / ГПНТБ России ; сост. Е. М. Ястребова. – Москва, 2006. – 102 с.
9. Терминологический словарь по библиотечному делу и смежным отраслям знания. – Москва, 2008. – 476 с.
10. Трачук Л. Віртуальна виставка: нова бібліотечна послуга бібліотеки / Л. Трачук // Вісн. Кн. палати. – 2007. – № 11. – С. 36–39.

УДК 35.077.1

СКЛАД ДОКУМЕНТНОГО МАСИВУ УСТАНОВИ, ПІДПРИЄМСТВА, ОРГАНІЗАЦІЇ

К. Б. Солоніна, магістр спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність»

Т. В. Оніпко, д. і. н., професор – науковий керівник

Ключові слова: документ, документація, документні масиви, документний ресурс.

Постановка проблеми. Рівень наукового та інтелектуального потенціалу кожної держави визначається станом створення власної інфраструктури, становлення та розвитку соціально-орієнтованої документно-інформаційної системи, інтенсивним зростанням документних потоків і масивів інформації як